

**ORZESZNICA
LESZCZYNOWA
*MUSCARDINUS AVELLANARIUS***

**GALERIA
ZBIGNIEWA
ZAGRODZKIEGO**

Orzesznica leszczynowa *Muscardinus avellanarius* L.

Gryzoń z rodziny popielicowatych (pilchowatych), mającej w Polsce jeszcze trzech przedstawicieli: popielicę, koszatkę i niezwykle rzadką żółtolicę. Orzesznica jest z nich najmniejsza: długość głowy i tułowia 6–9 cm, ogona 5–8 cm, ciężar 15–28 g. Ubarwienie wierzchu ciała i ogona jest rude, natomiast spód biało-kremowy. Na podgardlu widoczna biała plama. Ogon bez kity. Orzesznica najchętniej zamieszkuje porośnięte krzewami obrzeża lasów liściastych i mieszanych. Zwinnie porusza się nawet po bardzo cienkich gałązkach. Prowadzi głównie nocny i zmierzchowy tryb życia. Żywi się nasionami i owocami (jagody, orzechy laskowe, żółędzie i bukiw), a wczesną wiosną – głównie korą młodych pędów. W październiku zapada w głęboki sen zimowy, z którego budzi się dopiero w kwietniu–maju. Zimą przespia w dziuplach, pod korzeniami, skrzynkach dla ptaków itp. W niesprzyjających warunkach potrafi również zasypiać latem. Od wiosny do jesieni orzesznica zamieszkuje dwa rodzaje gniazd: lęgowe oraz letniskowe. Pierwsze zbudowane są z traw, liści i kawałków kory

zlepionych śliną i miętko wyścielone. Są one kuliste, z bocznym wejściem i umieszczone nisko w gęstych krzewach. Gniazda letniskowe natomiast, służące gryzoniom jako dzienne kryjówki, sklecone są niedbale i ulokowane wyżej (do 5 m nad ziemią). W ciągu roku orzesznice mają dwa mioty – w maju i sierpniu – w każdym zazwyczaj 3–5 młodych. Młode otwierają oczy po 17 dniach. Mleko matki ssą przez miesiąc, a usamodzielniają się po około 6 tygodniach. Dojrzałość płciową osiągają w wieku 10–12 miesięcy. Żyją 4–7 lat. Zasięg występowania orzesznicy obejmuje Europę (poza obszarami północnymi i Półwyspem Pirenejskim) oraz Azję Mniejszą. W Polsce najliczniejsza jest na południu i południowym wschodzie (choć tam też wcale nieczęsta), ku północy coraz rzadsza. Gniazdo orzesznicy z młodymi, znalezione przez autora we wrześniu 2005 roku w alei lipowej między Rubnem a Próchnikiem, jest pierwszą, udokumentowaną zdjęciami, obserwacją tego gatunku na Wysoczyźnie Elbląskiej. Orzesznica znajduje się na liście gatunków zwierząt objętych ochroną ścisłą.